

TERRASSENQUES

Revista de la Regidoria de Polítiques de Gènere

novembre 2010 · núm. 14

25 de novembre 2010
Nosaltres podem aturar la violència

**Encarna Bodelón:
en defensa
dels Drets Humans
de les Dones**

*Campanya contra
la violència vers les dones.
Terrassa, novembre 2010.*

Sumari NÚM.14

02 Dones multiplicadores, formació en lideratge femení. Activitats formatives de l'Escola en Perspectiva de Gènere **03** Fabiola Gil escriu sobre com eradicar la violència vers les dones. El concepte *sinèrgia* com a símbol d'acció coordinada **04** Coneixem els nostres drets. En defensa de les pensions de viduïtat. Atorgada la II Beca de Recerca *Maria Verger* **05** Compartir per gaudir, repartim els treballs **06** 25 de novembre de 2010. Nosaltres podem aturar la violència **07** Entrevista a Encarna Bodelón **08** Les terrassenques protagonistes: Anna Quevedo i Teresa Mur **09** Per una millor representació de les dones en els mitjans de comunicació **10-11** 28 de novembre. Eleccions al Parlament de Catalunya. Propostes per a la Igualtat

Dones multiplicadores, formació en lideratge femení

Desenvolupar recursos pràctics per afavorir un lideratge femení transformador. Potenciar la restauració de l'autoritat de les dones, revisar els estereotips limitadors i potenciar la sonoritat són els objectius del curs que imparteix la periodista i experta en comunicació i gènere Anna M. Vidal.

El curs consta de 5 sessions. La primera va començar el 7 d'octubre i finalitzarà el 14 de desembre.

A les 5 sessions es tracta sobre:

- El reconeixement dels models femenins, positius i negatius, amb què comptem i la seva incidència en el nostre comportament.
- L'autoconeixement i orientació de la participació en el nostre entorn.

- La responsabilitat i la interrelació personal.
- Les intel·ligències emocional, corporal i lingüística en la comunicació verbal.
- El desenvolupament de l'autoritat natural.
- De les creences limitadores a les creences transformadores.
- La metodologia és pràctica i participativa, combina les exposicions teòriques amb dinàmiques individuals i de grup.

Activitats formatives de l'Escola en Perspectiva de Gènere

Habilitats comunicatives

En el marc dels cursos formatius que s'organitzen des de l'Escola en Perspectiva de Gènere de Terrassa s'està fent, actualment, un curs sobre com comunicar que va del 25 d'octubre al 29 de novembre.

Estem en la societat de la comunicació i mai havíem tingut tants mitjans per comunicar-nos, però la paradoxa més gran és que encara ens falta molt per aprendre a relacionar-nos i comunicar-nos amb excel·lència, és a dir, per saber què, com, quan, on i a qui comunicar.

El curs consta de 5 sessions: la primera a càrrec de la professora Laura López, amb el títol La comunicació des de la perspectiva de gènere. Les 4 restants impartides per la psicòloga Teresa Puyol són les següents:

Els fonaments de la conducta assertiva 1. Relacions de dependència. Flexibilitat i empatia. Els fonaments de la conducta assertiva 2. Escolta activa i crítica constructiva. El treball en sinèrgia. Fórmules de col·laboració, treball en equip i reconeixement positiu.

3a edició de la sèrie Monogràfics

El mes d'octubre de 2008 l'Escola en Perspectiva de Gènere va endegar una línia formativa sota el nom de Monogràfics per donar a conèixer vides de dones rellevants de la història.

enguany i en la 3a edició les sessions han anat al voltant de les biografies de dues dones de la poesia i la pintura, compromeses en la lluita feminista.

Es tracta de:

Frida Kahlo (Coyoacán, Mèxic, 1907-1954). De la mà d'Eliana Norandi, historiadora i crítica d'art, es va fer, el passat 26 d'octubre, un recorregut per la vida i l'obra de l'artista Frida Kahlo.

Rosa Leveroni (Barcelona, 1910- Cadaqués 1985). A través de l'exposició de la professora de literatura Teresa Iribarren s'ha pogut conèixer la vida i l'obra de l'escriptora i poetessa Rosa Leveroni.

Per eradicar la violència vers les dones necessitem la implicació activa i plena de la ciutadania

Fabiola Gil

Regidora de Polítiques de Gènere i del Programa Usos del Temps

Aquest mes de novembre tindrà lloc la signatura del nou **Protocol per a l'abordatge integral de la violència masclista en l'àmbit de la parella**, resultat de la reflexió i el treball conjunt per part de totes les persones representants d'institucions i d'entitats de la ciutat que coordinadament atensem les dones que pateixen violència masclista.

Aquest Protocol incorpora tots els canvis que en els darrers anys s'han produït a la societat respecte a la lluita contra la violència vers les dones.

Canvis legislatius com la Llei de l'Ordre de Protecció a les víctimes de la violència domèstica, la Llei orgànica de Mesures de Protecció Integral contra la violència de gènere i la Llei del Dret de les Dones a eradicar la violència masclista.

Canvis que han generat la creació de nous recursos a Terrassa com són el SAU, els nous serveis específics d'atenció a les dones de la regidoria de Polítiques de Gènere, la Unitat d'atenció a la Víctima de la Policia Local o el Punt de Trobada Familiar.

Canvis que han comportat la incorporació de noves institucions com ara Mossos d'Esquadra. I canvis en la composició de la població que ens han fet incorporar la diversitat de les dones en el treball diari d'atenció i d'intervenció.

I és que el Protocol vol continuar sent un recurs útil i eficaç del treball transversal i coordinat de totes les persones professionals dels diferents àmbits per garantir els drets i la qualitat en l'atenció de les terrassenques que pateixen violència.

És una eina imprescindible en la lluita per l'eradicació de la violència masclista, com també ho són totes aquelles activitats al voltant de la prevenció i de la sensibilització ciutadana. Continua sent imprescindible la implicació ac-

tiva i plena de la ciutadania en el rebuig a la violència vers les dones. Violència que ha comportat l'assassinat de 65 dones i 5 infants i que és la primera causa de mort de les joves a Europa.

Volem expressar des d'aquí la nostra més enèrgica condemna per aquests assassinats, i mostrar la nostra solidaritat amb totes les dones que pateixen qualsevol tipus de violència.

Cal trencar els imaginaris culturals que perduren i impedeixen que les relacions entre dones i homes siguin de respecte i d'igualtat. I és aquí on les polítiques d'igualtat de gènere tenen un paper fonamental per combatre les discriminacions i desigualtats que encara avui sustenten aquestes violències.

En aquest sentit lamentem la supressió del **Ministeri d'Igualtat**, que ha tingut un paper rellevant pel que fa a la consecució dels drets de les dones, així com en el treball per l'eradicació de la violència al nostre país.

No podem negar que fem un pas enrere en l'aplicació d'aquells mandats i mesures que estableixen la necessitat que els governs i les esferes més altes tinguin atribucions, recursos humans i materials suficients per garantir l'avenç social de les dones.

El concepte *sinèrgia* com a símbol d'acció coordinada

L'antropòloga, feminista i exdiputada mexicana, Marcela Lagarde, va protagonitzar la jornada del 2 d'octubre a Barcelona, en el marc de la primera trobada de Consells de les Dones organitzada pel Consell de les Dones de Barcelona. La trobada a la qual han participat més de 200 persones membres de diversos Consells de Dones de les comarques del Barcelonès, Baix Llobregat, Maresme i Vallès Occidental, ha tingut per objectiu debatre i reflexionar sobre els reptes de futur que es presenten a les dones per articular la seva participació en les polítiques públiques des d'una perspectiva de gènere.

El fil conductor ha estat la paraula *sinèrgia*, que com ha dit Lagarde, representa un dels conceptes clau que defineix la participació política de les dones i permet contribuir a ampliar el consens, articular les agendes polítiques i la ciutadania.

Algunes de les terrassenques assistents a la trobada, amb la regidora Fabiola Gil (primera a l'esquerra)

Coneixem els nostres drets

El passat dia 16 de juny la Comissió 8 de Març, integrada per la Regidoria de Polítiques de Gènere, sindicats, partits polítics, associacions i entitats de dones de la ciutat de Terrassa vam celebrar una sessió de treball amb l'objectiu d'aprofundir en el coneixement dels drets de les dones.

La professora **Encarna Bodelón** de la UAB i directora del Grup Antígona va oferir als i les assistents una presentació introductòria sobre les diferents normatives legals que des de diferents organismes i institucions, tant internacionals, estatals i autonòmiques, recullen i desenvolupen els drets de les dones.

Igualment, ens donà a conèixer algunes referències existents al món local.

En aquests sentit, des de la regidoria de Polítiques de Gènere i amb la participació de les associacions i entitats de dones la ciutat, ens plantegem poder treballar en un futur, una possible Carta dels Drets de les dones de la ciutat de Terrassa.

Trobada de grups de dones de Terrassa amb l'antropòloga Marcela Lagarde el passat mes d'octubre.

En defensa de les pensions de viduïtat

El col·lectiu de dones vídues de Catalunya celebra el seu VII Congrés el dissabte 13 de novembre al Museu de la Ciència i la Tècnica de Terrassa.

Els continguts del Congrés van en la línia de fer una defensa de les pensions de viduïtat. En aquest sentit manifesten en la presentació del programa del Congrés que "les pensions són un instrument de redistribució de la riquesa i motor econòmic que crea llocs de treball. Les pensions contributives no generen dèficit. La congelació de les pensions afectarà 3 de cada 4 pensionistes, les pensions mitjanes ja són molt baixes de per si.

Més de la meitat dels i les pensionistes espanyoles estan en risc de pobresa a causa de les retallades. Amb aquesta dada a la mà, no costa gaire arribar a la conclusió que un pla de contenció de la despesa pública afectarà a les persones més dèbils i desfavorides de la societat... La congelació és l'empobriment d'unes persones vulnerables i desprotegides...

Mai, des del 1976, s'havien congelat les pensions. Malgrat les crisis de les últimes dècades, amb totes les tensions econòmiques i polítiques a les que ha estat sotmès el sistema de pensions, mai s'havia pres tal mesura de congelar les pensions.

Amb la congelació de les pensions s'ha vulnerat l'apartat 11 del Pacto de Toledo, que estableix que sempre s'han de garantir el manteniment del poder adquisitiu de les pensions mitjançant la revalorització automàtica de les mateixes, amb funció de l'evolució de l'índex de preus al consum, a través de fórmules estables".

No juguem amb les pensions!

Atorgada la II Beca de Recerca **MARIA VERGER**

La maternitat i la paternitat a Terrassa: evolució històrica de les necessitats de conciliació. (1940-2010), és el títol del projecte d'investigació que ha estat dotat amb la II Beca de Recerca Maria Verger.

La seva autora, la historiadora **Maria Bruna Álvarez Mora**, es planteja realitzar una anàlisi antropològica de les necessitats i les pràctiques de conciliació laboral i familiar, dins les experiències de maternitat i paternitat centrades en el període històric que va des de 1940 fins al 2010, a Terrassa, una ciutat industrial on trobem presència de les dones al mercat de treball remunerat

des del segle XIX i on la necessitat de conciliar les responsabilitats domèstiques i laborals ha estat sempre necessari.

El projecte es troba en ple procés d'investigació a través del recull d'entrevistes i d'històries de vida. És previst, tal com contempen les bases de la Beca, que el mes d'abril de 2011 es presenti el treball final.

Compartir per gaudir, repartim els treballs

L'any 2009 la regidoria de Polítiques de Gènere amb la col·laboració del Consell Municipal per a la igualtat posa en marxa la campanya *Compartir per gaudir, repartim els treballs*.

L'objectiu és percebre i donar valor a les tasques domèstiques i de cura que necessàriament es realitzen pel bon funcionament de la societat i la convivència diària. Alhora promou la coresponsabilitat en les llars terrassenques.

Una de les activitats fetes durant el curs 2009-2010 ha consistit en passar a l'alumnat dels cursos de 4t, 5è i 6è de primària una enquesta anònima amb l'objectiu de recollir informació relativa a qui realitza, majoritàriament, les tasques domèstiques i de cura dins les famílies. Han participat 16 centres del total de 53 que hi ha a Terrassa, 10 d'ells de titularitat pública i 6, concertada. En números absoluts han respost l'enquesta 1.477: 782 nois i 690 noies. Ara s'estan processant els resultats i tan bon punt estiguin, es donaran a conèixer.

Quinzena de la coresponsabilitat

Del 25 de setembre al 7 d'octubre s'han organitzat activitats adreçades a tots els públics així com específiques per a nois i noies.

El tret de sortida va ser la Fira d'Entitats per a la Igualtat del dissabte 25 de setembre, en la seva 7a edició.

Enguany amb l'objectiu de donar a conèixer i percebre el moviment associatiu de dones de la ciutat es van instal·lar al Raval de Montserrat, al llarg de tot el dia, estands de les entitats i grups de dones.

D'altra banda, també es van fer diferents tallers i activitats per potenciar la coresponsabilitat entre homes i dones en les tasques domèstiques i de cura.

Destaquem la **bàscula coresponsable**, on les parelles poden conèixer el seu grau de coresponsabilitat a partir de pesar les tasques domèstiques i de cura que fan cadascun d'ells durant el dia.

També es va fer un **taller d'estendre la roba**. Els homes saben estendre la roba i ho fan correctament? O un **taller de canviar bolquers**. Com s'impliquen els homes en la

cura dels seus fills/filles i com s'utilitzen els estereotips nen/nena.

Una altra acció que va engrescar va ser el **Mur de la coresponsabilitat**, on tothom podia escriure les seves idees, suggeriments i reflexions.

En el marc de la salut, el dilluns 27 es va instal·lar a l'entrada de l'Hospital de Terrassa un Punt d'Informació sobre salut i coresponsabilitat.

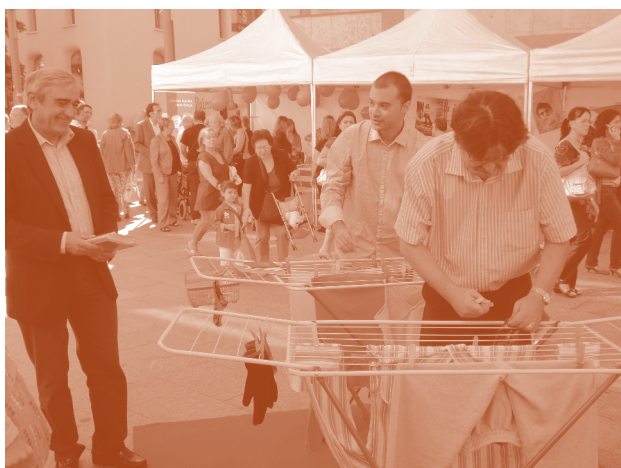
Dues conferències van tancar les activitats de la primera setmana: **Qui fa què a casa?** per la sociòloga Cristina Sánchez i **I si les àvies fessin vaga?** impartida per la professora Elena Sintès

Dins les activitats de la segona setmana adreçades a nois i noies s'han fet de l'1 al 7 d'octubre 3 sessions de contes coresponsables i 1 taller per a gent gran i els seus nets i nètes titulat: **La coresponsabilitat no té edat**.

Finalment, entre els mesos d'octubre i desembre tenen lloc 3 tallers:

- **Cuina per compartir**, amb la cuinera Rosa Maria Vázquez
- **Bricolatge per compartir**, amb Òscar Aguilar, del Campus Professional Vallparadís
- **Coresponsabilitat a la llar per a joves**, amb Guillermo Pérez, membre de l'entitat Homes per la Igualtat.

En definitiva, un plegat d'activitats sobre la coresponsabilitat perquè tots i totes tinguem clar els beneficis que ens aporta el fet d'assumir i de compartir aquelles responsabilitats pel que fa a la presa de decisions i la planificació de les tasques necessàries per al benestar de les persones que componen la unitat familiar.

Taller d'estendre roba

Taller de canviar bolquers per als homes en el marc de la Fira d'Entitats per la Igualtat celebrada el 25 de setembre al Raval de Montserrat.

Campanya contra la violència vers les dones 25 de novembre 2010

Nosaltres podem aturar la violència

PROGRAMA D'ACTIVITATS MES DE NOVEMBRE

Dilluns 15

> **Cinefòrum.** Pel·lícula *Els homes que no estimaven les dones*.

Lloc: Cinema Catalunya, C. Sant Pere, 8, a les 16.30 h. Entrada gratuïta.

Dilluns 22

> **Cinefòrum.** Documental *Nada personal*, de Giulia Tamayo i Carlos Cárdenas, sobre les esterilitzacions forçoses de les dones al Perú (1996-2000). Presenta l'Associació de promoció i desenvolupament social Plataforma Q'atary Perú.

Lloc: Cinema Catalunya, C. Sant Pere, 8 a les 19 h. Entrada gratuïta

> **Concert antimasclista** *Hombres tontos, mentirosos y cobardes*, per El Sobrino del Diablo.

Lloc: Factoria d'Arts La Rasa. C. La Rasa, 64-66 a les 22 h. Entrada gratuïta

Dimarts 23

> **Xerrada** *Reflexions entorn de la violència psicològica*, per Leonor Cantera, psicòloga i directora del màster d'estudis sobre intervenció en la violència familiar i de parella, UAB.

Lloc: IES Nicolàs Copèrnic. C.Av.Can Boda, s/n, a les 10.30 h

> **Signatura oficial del** *Protocol per a l'abordatge integral de la violència masclista en l'àmbit de la parella*.

Lloc: Saló de Sessions de l'Ajuntament. Raval de Montserrat, 12-14, a les 19 h

Dijous 25 DIA INTERNACIONAL CONTRA LA VIOLÈNCIA VERS LES DONES

> Atorgament del **Premi del Concurs Carta o missatge a un maltractador**, adreçat a l'alumnat de 4t d'ESO i Batxillerat.

Lloc: Saló de Sessions de l'Ajuntament a les 13 h

> **Xerrada** *Reflexions entorn de la violència psicològica*, per Leonor Cantera.

Lloc: Centre Cívic Maria Aurèlia Capmany. Av. d'Àngel Sallent, 55

Col·labora: Escola de Persones Adultes Ramon Llull del Districte IV.

> **Concentració contra la violència vers les dones**, a les 19 h

> **Recital poètic** *No ens podem aturar*, pel grup Veus de Dones

> **Lectura del manifest**, per Isabel Marquès Amat, Síndica Municipal de Greuges

Lloc: Ajuntament. Raval de Montserrat, 12-14

Divendres 26

> **Teatre** *Estimar sense morir*, amb la companyia Pepa Lavilla.

Lloc: Sala Crespi. C. Major de Sant Pere, 59, a les 22 h

Entrada gratuïta, a recollir al Servei de Polítiques de Gènere entre el dia 17 i 25 de novembre, fins que s'esgotin.

ALTRES ACTIVITATS

Dimenges 10

> **Conferència** *Anàlisi y evolució de la Ley 1/2004 de Medidas de Protección Integral contra la violencia de género* per Eva Navarrete, Secretaria Dona del PPC de la prov. de BCN i Irene Álvarez, advocada.

Lloc: Sala d'actes Centre Cívic Maria Aurèlia Capmany. Av.Àngel Sallent, 55 b. 1a a les 19 h. **Organitza:** PPC - GMPPC

Dimenges 17

> **Xerrada** *Violència contra les dones en situacions d'ocupació: el cas de Palestina*, per Elena Embuena, Tinent d'Alcalde d'acció Social i Polítiques d'Igualtat de l'Ajuntament de Sant Joan Despí i membre de Dones Contra la Violència de Gènere Marhaba de l'ONG Pau Ara i Sempre.

Lloc: Sala d'actes de CCOO de Terrassa. C. de la Unió, 23, 1, a les 18.30 h

Organitza. Dones amb ICV.

Dimenges 24

> **Trobada** contra la violència de gènere. *Actuacions i activitats a l'entorn de la lluita contra la violència de gènere*

Organitza: Comissió Igualtat PSC

Lloc: Plaça Vella, a les 18.30 h

> **Col·loqui** *Propostes i respostes a la violència de gènere*, amb Maria Rosa Fortuny, psicòloga i ex-diputada al Parlament de Catalunya

Lloc: Local UDC (c. Unió, 2, 2n A) a les 19.30 h

Confirmar assistència al tel. 937 397 021 o al correu secretaria.ciu@terrasa.cat

Divendres 26.

> **Espectacle teatral** *Pas a pas cap a la Pau*. Dóna a conèixer la realitat dels infants soldats i la vulneració dels seus drets.

Lloc: Biblioteca Central de Terrassa. Pas-seig de les Lletres, 1a a les 19 h

Organitza: Casal de la Dona de Terrassa.

Divendres 26

> **Jornada de presentació del protocol per a l'abordatge integral de la violència masclista en l'àmbit de la parella.**

Lloc: Museu de la Ciència i la Tècnica de Terrassa. Rambla d'Ègara, 270.

> **De 9.15-9.30 h. Recepció** i lliurament del material de la jornada

> **De 9.30-9.45 h. Benvinguda** a càrrec de Fabiola Gil, regidora de Polítiques de Gènere i Programa Usos del Temps, i el Sr. Pere Navarro, alcalde de Terrassa.

> **De 9.45- 10.30 h. Conferència inaugural** *L'accés de les dones al dret a la justícia en el cas de la violència mas-*

clista, per Encarna Bodelón, professora de Filosofia del Dret de la UAB

> **De 10.30- 11.15 h. Presentació del Protocol per a l'abordatge integral de la violència masclista en l'àmbit de la parella**, per M. Jesús Tarragona, psicòloga del Servei de Polítiques de Gènere de l'Ajuntament.

> **D' 11.15- 11.45 h. Pausa- cafè**

> **D'11.45 - 13 h. Taula Rodona. La intervenció des de les institucions i associacions en el Protocol**, a càrrec de:

Maria Rosa Ruiz Ramírez, caporal i cap del Grup d'Atenció a la Víctima de la Comissaria de Mossos d'Esquadra de Terrassa

Jaume Ricart, Diputat 1r de la Junta de Go-

vern de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Terrassa

Teresa Mur, Metgessa de Família, CAP Terrassa Sud

Il·lm. Jordi Domènech Rabassó, Fiscal de temes de violència de gènere a Terrassa

> **De 13 - 14 h. Taula Rodona. La intervenció des de l'administració local en el Protocol**, a càrrec de:

Lucia Linuesa, cap del Servei d'Atenció Primària. Serveis Socials de l'Ajuntament Joan Antoni Quesada, intendent de la Policia Local de Terrassa

Natàlia Perona, cap del Servei de Polítiques de Gènere de l'Ajuntament

> **14 h. Cloenda** per Fabiola Gil, regidora.

Encarna Bodelón: en defensa i reivindicació dels Drets Humans de les Dones

Encarna Bodelón, professora de Ciència Política a la Facultat de Dret de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), és una persona interessada en investigar sobre els Drets Humans de les Dones. Dirigeix el grup de recerca Antígona, un centre d'observació, recursos i iniciatives sobre dones i dret de l'àrea de filosofia del dret de la UAB.

Text: Montserrat Puig / Fotos: Roser Vilallonga

Fa uns anys es reivindicaven uns drets civils: el divorci, l'avortament..., ara, en canvi, es parla de Drets Humans de les Dones (DH). A què ens referim?

Les dones hem enriquit la noció de drets al llarg del segle XX més que altres col·lectius. Hem aprofundit en la seva definició des de la perspectiva de gènere.

Parlar dels DH de les dones significa que són uns drets exclusius de les dones, uns drets que els homes no necessiten?

El 1993 se celebra a Viena la Conferència Mundial de Drets Humans organitzada per les Nacions Unides, en la qual per primer cop es va fer una menció expressa sobre el fet que els drets de les dones eren drets humans, perquè fins aleshores, malgrat la importància social de la Declaració Universal dels Drets Humans de 1948, la veritat és que pel que fa als drets de les dones, aquesta estava pensada per als homes i aplicada i desenvolupada només per ells. És per això que, a partir de 1993, Nacions Unides gràcies a peticions d'associacions feministes va incorporar la definició dels Drets Humans de les Dones.

Els drets de les dones són com drets *gominola*, graduables, depèn del moment polític, ara no convé o ara interessa.

Els Drets Humans de les Dones als països del primer i tercer món com estan?

Normalment quan parlem dels Drets de les Dones pensem amb dones de fora de Catalunya, de Llatinoamèrica o d'Àfrica. Aquesta és una idea errònia. Hem de reivindicar parlar dels Drets Humans de les Dones aquí, perquè tenim moltes vulneracions d'aquests drets, perquè hi ha un discurs etnocèntric que ens fa que parlem de les altres i hauríem de parlar de les dues coses, dels nostres drets i dels de les de la resta del món. Sembla que tenim por de parlar dels nostres.

L'assetjament sexual, tema de recerca

A partir d'un projecte europeu estem investigant el tema de l'assetjament sexual. Quines violències sexuals estant

patint en general les dones universitàries. Ens estem trobant amb noves formes d'assetjament vers les noies, a través dels mitjans digitals o les xarxes socials. Qui les assetja són amics, que no van d'anònims, les pressionen amb coses que saben d'elles...

Les lleis d'igualtat a Europa i a Espanya són suficients?

Les lleis d'igualtat a Europa ja porten molt anys, al nostre país són més noves.

En el tema de les dones sempre diem que necessitem temps, que anirà canviant a poc a poc, que és un tema cultural... crec que això és una excusa. A vegades dic que els drets de les dones són com si fossin graduables, no s'aplica el tot o res. Són drets *gominola*, graduables, depèn del moment polític, ara no convé o ara interessa.

Com afecta a les dones l'actual crisi financera?

En totes les crisis, la gent que ha patit més discriminació és la primera en ser arraconada. Les dones en sortirem malparades. L'expulsió en l'àmbit de treball productiu s'accentuarà i per a les dones que no havien entrat al mercat de treball serà encara més difícil. Només cal veure les condicions: fa dos anys parlàvem de si havíem de reduir les jornades de treball, per avançar en la coresponsabilitat, ara ningú s'atreveix a parlar-ne, i estem treballant 8 hores com el 1910. Tenim jornades com fa cent anys.

Espanya és un país on estructuralment les dones estan molt discriminades. La crisi serà un factor més i se n'està parlant poc.

El paper de les institucions, legislant, fent campanyes de sensibilització, ajuda a avançar cap a la igualtat real?

Els països on les dones tenen un nivell de drets major són on les polítiques de dones estan més institucionalitzades, millor garantides. Són els països on les dones estan més presents en els parlaments i a tot arreu.

Llegir l'entrevista sencera a: www.terrassa.cat/dona

Les terrassenques, protagonistes

Continuant en la línia iniciada des del primer número d'aquesta revista, de fer visibles dones que han assolit trencar el sostre de vidre i accedir a llocs de responsabilitat en tots els àmbits de la societat, aquest número el dediquem a terrassenques que han aconseguit arribar lluny en l'exercici professional en el sector de la salut.

Teresa Mur, metgessa de família del CAP Terrassa Sud i Anna Quevedo, treballadora social de l'Hospital de Terrassa-Consorci Sanitari de Terrassa, responen a la pregunta:

Les dificultats d'accés i permanència de les dones en llocs de responsabilitat

"Sense un esforç col·lectiu i individual no aconseguirem la plena igualtat"

"Senyoreta, i el senyor doctor quan vindrà?"

Anna Quevedo

Teresa Mur

Tinc la sort de pertànyer a una generació en què l'accés a l'educació de les dones ja era un fet consolidat i el meu gènere no m'ha impedit assolir un lloc de treball.

A nivell personal, en el moment de compaginar la feina amb la cura de tres fills va ser quan vaig haver de fer mans i mànigues per "conciliar". Em refereixo a combinar jornades laborals, amb nits en vetlla, cursos de reciclatge, reunions a l'escola... Diuen que en moments de dificultat és quan s'aprèn més i per a mi així ha estat. Aquesta etapa de criança i cura de familiars ha estat un aprenentatge dels més contundents sobre les meves capacitats.

Per mitjà d'altres dones he compartit experiències variades que reflecteixen els tòpics sobre el binomi professió/dona: una amb el sou minvat respecte al d'un company home, una altra amb un càrrec de responsabilitat i criticada per com vestia, una altra en una entrevista de feina davant la pregunta de si volia ser mare en el futur, etc.

En la meua vida professional m'he trobat amb dones que per la parella, l'edat, situació econòmica o país de procedència, han viscut moltes dificultats, sense poder escollir, oprimides per la cultura masculista. Alguns relats superen qualsevol guió de ficció.

El contacte amb aquestes dones m'ha fet valorar que visc en un temps i un país on gaudim de fites assolides en el camí per la igualtat, gràcies a l'esforç de moltes dones que ens han precedit. Però sento la fragilitat del recorregut i aquest sentiment em porta al convenciment que cal un esforç col·lectiu i individual per aconseguir la plena igualtat. Cada una de nosaltres segur que podem sumar complicitats per aconseguir avenços en:

- afavorir una educació que reforci els valors d'igualtat.
- crear nous models laborals flexibles i adaptats al temps actual.
- incorporar polítiques reals i efectives per assolir la paritat.

Quan les dones tindrem una plena autonomia i llibertat, les condicions de tota la societat milloraran.

El fet de ser dona, en global, no ha tingut repercussions negatives per exercir la meua professió, però amb algunes apreciacions.

A l'empresa no he tingut mai cap problema, i pel que fa a sous i condicions laborals són totalment iguals per als uns i per a les altres.

Però hi ha una cosa que sí he notat, i és que les dones tenen menys interès en promocionar-se que els homes, probablement a causa de l'atenció dels infants o la cura de familiars, ja que són tasques que encara recauen majoritàriament sobre elles. I això s'ha de solucionar.

En el meu cas, a la feina m'he trobat amb algun problema per part d'usuaris o pacients pel fet de ser una dona. Encara avui, al segle XXI, hi ha homes que no acaben d'acceptar que la seva metgessa sigui una dona: homes grans i ara sovint estrangers, i, sobretot, quan tenen problemes físics relacionats amb l'aparell genital o urinari, o de sexualitat, com és la impotència. Fins i tot, en alguna ocasió ha estat la dona la que ha vingut sola a la consulta per comentar el problema del seu marit, i ha reconegut que ell no ha gosat dir-ho per vergonya. Per sort, això passa cada cop menys, i la gent jove té assumit el fet que les dones formem part de la professió mèdica, amb les mateixes capacitats i preparació que els homes. Com a anècdota, recordo la meua primera guàrdia a l'hospital, amb 24 anys, on després de visitar un pacient, i preguntar-li, explorar-lo, demanar-li proves i explicar-li què li faríem, quan vaig sortir del box em pregunta: "Senyoreta, i el senyor doctor quan vindrà?". Em vaig quedar sense saber què dir.

Personalment, em sento molt satisfeta de la feina que faig i del tracte que rebo, i, malgrat penso que falta molt camí per recórrer per assolir la igualtat, en determinades professions està totalment assumit que les dones fan la feina exactament igual que els homes, amb la mateixa formació, preparació i interès, i, per tant, han d'estar igual de considerades que ells en tots els aspectes (econòmic, social, etc.).

Per una millor representació de les dones en els mitjans de comunicació

L'Observatori de les dones en els mitjans de comunicació és un organisme que va començar a caminar l'any 2000 per iniciativa de cinc Consells de dones del Baix Llobregat (Cornellà de Llobregat, Sant Boi de Llobregat, Esplugues de Llobregat, Sant Feliu de Llobregat i Sant Joan Despí) i Drac Màgic, Cooperativa Promotora de Mitjans Audiovisuals, amb l'objectiu de dinamitzar el debat públic sobre el paper dels mitjans de comunicació en la superació dels arquetips de gènere. Actualment està format per 26 ajuntaments de diverses comarques catalanes entre els quals hi ha el de Terrassa.

Al llarg d'aquest any s'ha realitzat el Projecte Reimagina't per crear un espai de discussió al voltant de la representació de les dones als mitjans de comunicació, que tingui en compte com s'ha construït la seva imatge en termes de discriminació social, i que procuri un diàleg i una observació sobre la realitat actual. En aquest Projecte s'ha desenvolupat un procés de participació amb joves que cursen 3r i 4t d'ESO consistent en l'elaboració d'un **espot no sexista!** El guanyador ha estat l'IES Sant Just Desvern amb l'espot SINSEC.

En el marc de commemoració del seu 10è aniversari, l'Observatori, com a segona part del Projecte Reimagina't, va organitzar el 23 d'octubre una jornada per fer una anàlisi crítica de la representació de les dones en els mitjans.

30 dones de Terrassa van assistir a la jornada

En aquest marc commemoratiu i fruit d'un treball realitzat al llarg de l'any i d'un procés participatiu en el qual s'han implicat més de 150 dones s'ha presentat un decàleg que té com a finalitat transformar la representació sexista de les dones en els mitjans. És tracta de 10 punts que els mitjans haurien de tenir en compte per superar les dinàmiques sexistes i d'invisibilització de la diversitat que encara presenten a través d'assignar una sèrie de rols i estereotips a les persones només pel fet de ser dones o homes.

Els 10 punts del decàleg

1. Representar les dones en tota la seva diversitat i evitar caure en les construccions de la feminitat estereotipades i poc diverses

2. Fer visibles les aportacions de les dones en tots els àmbits
3. Visibilitzar i representar dones com a expertes
4. Diversificar els rols associats a la masculinitat i la feminitat
5. Evitar l'ús del cos femení com a objecte de reclam
6. Evitar la vinculació entre cos saludable i canó estètic
7. Trencar amb la naturalització de les dones com a víctimes
8. Tractar la violència masclista com una violació dels drets humans
9. Fer un tractament informatiu acurat de la violència masclista
10. Tenir en compte que la desigualtat de gènere és un fenomen estructural

Per a més informació: www.observatoridelesdones.org

Taula rodona "Les lògiques productives dels mitjans de comunicació i el seu impacte en la representació de les dones." A la taula d'esquerra a dreta: Joana Bonet, Xavier Oliver, Eva Peruga, Sílvia Còppulo i Josep Carles Rius.

Conferència inaugural "La representació de les dones en els mitjans de comunicació: N'hi ha per empenyar-se?" a càrrec de Rosalind Gill.

Presentació de les conclusions i cloenda a càrrec de: d'esquerra a dreta: Elena Embuena i Pilar Díaz.

28 de novembre: eleccions al Parlament de Catalunya

Propostes per a la Igualtat

Més de 5.300.000 persones podran exercir el seu dret a vot el diumenge 28 de novembre en la que serà la IX convocatòria electoral des de 1980,

Actualment el Parlament de Catalunya està format per 135 diputats i diputades, un 63,7% homes i un 36,3%

A continuació, presentem un resum de les principals propostes dels partits polítics catalans en representació al consistori terrassenc en matèria d'Igualtat de Gènere que figuren en els seus programes electorals.

PSC

Des del Partit dels Socialistes de Catalunya creuen que les dones catalanes del segle XXI són la generació millor formada de la història. Per aquest motiu, el programa inclou mesures encaminades a potenciar el seu talent.

Posar a l'abast de les dones elements de millora per la seva gestió del temps

- Multiplicar els serveis per a l'etapa dels infants de 4 a 12 mesos.
- Incrementar les places d'escola bressol.
- Crear els serveis de Respir, per equilibrar la dedicació dels cuidadors i cuidadores personals.

Assolir una participació de les dones a l'empresa i al sector públic proporcionada, en relació al seu nombre i a les seves capacitats

- Estendre la redacció i desplegament de figures de concertació de la igualtat a la feina, impulsant ajuts perquè les empreses elaborin un pla d'igualtat.
- Promoure un conveni amb els agents socials en el marc de l'Acord Estratègic per impulsar la igualtat a la feina com a factor de competitivitat.
- Treballar específicament la igualtat en les petites i micro-empreses i en les explotacions agràries familiars.

Minimitzar els factors d'agressió contra les dones

- Complementar el desplegament de la Llei contra la Violència Masclista, desenvolupant el fons creat aquesta legislatura per a l'impagament de pensions alimentàries i compensatòries.
- Dificultar i revertir la transmissió dels estigmes socials. Encomanar al Consell Audiovisual de Catalunya (CAC) la vigilància sobre l'aparició de models masclistes als mitjans de comunicació.
- Continuar l'extensió de la xarxa d'equipaments i serveis per a les víctimes de la violència masclista.
- Millorar els protocols policials en matèria de violència familiar, facilitant atenció i tractament especialitzats que evitin una segona victimització.

Més informació: www.socialistes.cat

CiU

Igualtat i respecte a la pluralitat

La pluralitat de la societat actual suposa una riquesa que cal preservar i compatibilitzar amb el principi d'equitat.

dones. En aquesta darrer període electoral el govern català ha dut a terme diverses mesures i polítiques tendents a assolir la paritat i la igualtat en la societat, entre les quals destaquem la *Llei del drets de les dones a eradicar la violència masclista* aprovada l'abril de 2008.

No-discriminació per raons de sexe

- Accions de sensibilització per impregnar el sentiment d'igualtat arreu.
- Establir acords entre administracions, ICF i entitats financeres, per afavorir projectes emprenedors de dones, amb avals, crèdits, capital i microcrèdits.
- Crear una taula formada pel Govern, agents socials, sector educatiu i societat civil, per impulsar mesures per a la conciliació.
- Incorporar en el cicle educatiu el valor econòmic i social de la conciliació.
- Treballar per fer efectiva la igualtat d'oportunitats i una projecció i consolidació de les dones en els llocs de presa de decisions.
- Accions de sensibilització empresarial i reconèixer a les empreses que adoptin mesures concretes per fer efectiva la conciliació.
- Supervisar la no-discriminació salarial per raó de sexe i que la maternitat no sigui un obstacle en la carrera professional de les dones. Horaris més flexibles.
- Ampliar la xarxa de serveis substitutoris de la llar.
- Especialitzar les cases d'acollida per a dones que ara no hi poden accedir per problemes de salut mental, dependències controlades, edat, etc.
- Reforçar els serveis d'atenció especialitzada.
- Oferir programes i estratègies proactives i preventives per als maltractadors.

No-discriminació per orientació sexual

- Impulsar accions de sensibilització ciutadana i crear un marc normatiu per combatre l'homofòbia.
- Promoure estudis que ofereixin una visió més aproximada de la realitat de gais i lesbianes, i les estructures organitzatives que se'n puguin derivar.
- Donar suport al procés de despenalització de l'homosexualitat endegat per l'ONU.

Més informació: www.ciu.cat

ICV

Per una societat 50/50

Nou model econòmic més equitatiu

Incloure la perspectiva de gènere en les mesures contra la crisi. Plans de formació i d'inserció per incorporar les dones en igual nombre que els homes a tots els sectors i empreses de la nova economia verda i sostenible.

Enfortir l'estat del benestar. L'economia al servei de les persones

Incorporar el benestar quotidià a una economia respectuosa amb el medi ambient.

Racionalització dels temps i els treballs: la coresponsabilitat ha de ser una realitat.

Afavorir una reorganització dels temps i treballs i una racionalització dels horaris de feina..

Drets de les dones: una reivindicació encara necessària

- Una democràcia en què les dones no hagin aconseguit la igualtat real és una democràcia inacabada. Cal incorporar els principis de coeducació en els materials educatius i en la formació del professorat.
- Lluitar contra l'ús d'imatges degradants i estereotipades.
- Implementar programes d'educació sexual a totes les esferes educatives.
- Potenciar la presència de dones en la formació tècnica, científica i tecnològica.
- Prioritzar la lluita contra l'explotació sexual i el tràfic de persones. Desmantellar les xarxes de tracta, assegurant els drets de les dones que en són víctimes.
- Reconèixer el dret de les persones treballadores del sexe.
- Eradicar les violències vers les dones.
- Crear un observatori nacional sobre la violència masclista.
- Crear la figura adjunta al Síndic de Greuges, responsable de la tutela dels drets fonamentals de la igualtat real i la no discriminació per raó de sexe.
- Impulsar la recerca mèdica en el camp de la salut de les dones.
- Garantir plans d'igualtat als departaments, organismes i empreses participades per capital públic.

Més informació: www.iniciativa.cat

PP

Més oportunitats per a una igualtat real

- Fomentar un canvi que impulsi pautes de comportament per la igualtat en l'accés a l'ocupació i en les condicions de treball.
- Fomentar l'activitat emprenedora i empresarial de les dones.
- Facilitar finançament amb crèdits tous o microcrèdits.
- Incloure en els convenis col·lectius clàusules que evitin la discriminació salarial.
- Promoure l'increment de sancions en casos de discriminació per maternitat.
- Oferir oportunitats d'ocupació i autoocupació a les dones del món rural.
- Promoure programes d'inserció sociolaboral, de formació professional ocupacional innovadora, de promoció de les TIC's, per a dones en situació de risc d'exclusió social o víctimes de maltractaments.
- Subvencionar empreses que contractin dones en atur de llarga durada, que portin més de tres anys fora del mercat laboral, que tinguin més de 40 anys i amb càrregues familiars, o que accedeixin per primer cop al mercat laboral.
- Promoure llars d'infants properes als centres de treball; fomentar el treball a domicili o teletreball i la flexibilitat horària laboral al llarg dels cinc primers anys de la vida dels fills/filles.

Lluita contra la violència domèstica

Elaborar un nou pla integral de lluita contra la violència domèstica, amb el consens de totes les formacions polítiques amb representació parlamentària, per eradicar qualsevol for-

ma de violència i conscienciar la ciutadania de la necessitat de defensar els valors de convivència democràtica i pacífica, la llibertat individual i col·lectiva.

Dones en risc d'exclusió social

- Impulsar polítiques per combatre les causes que originen episodis d'exclusió social de les dones i, especialment, l'exercici de la prostitució.
- Promoure la prohibició de la prostitució al carrer.

Més informació: www.ppcatalunya.com

ERC

Treballs

- Potenciar el lideratge i el talent femení.
- Coresponsabilitat en les tasques domèstiques i de cura.

Polítiques dels temps

- Desenvolupar el Pla Est. d'Usos i Gestió dels Temps a la Vida Quotidiana.
- Sensibilitzar perquè els homes s'acullin al permís de paternitat.

Qualitat de vida

- Desenvolupar la Llei de salut pública per fer efectiva la perspectiva de gènere.

Treball sexual

- Promoure un model d'atenció a les treballadores sexuals.
- Mesures de suport a qui exerceix el treball sexual i a qui decideix abandonar-lo.

Atenció a situacions específiques

- Implementar la perspectiva de gènere en les polítiques d'immigració, acollida i integració.
- Reconeixement i visualització de les dones amb discapacitats.
- Reconeixement i normalització de la diversitat afectiva, sexual i familiar.

Educació i cultura

- Ús no sexista dels llenguatges en els mitjans de comunicació.
- Impuls de la recuperació de la memòria històrica de les dones.
- Difondre les creacions i produccions culturals femenines.
- Afavorir les pràctiques coeducatives en l'àmbit familiar.
- Visibilització de les dones en tots els àmbits de l'esport.

Violència masclista

- Desplegar la Llei del dret de les dones a eradicar la violència masclista.
- Posar en marxa el Centre d'Estudis, Recerca i Capacitació per avançar en el coneixement de la violència masclista.

Participació política de les dones

- Comptar amb l'expertesa dels grups i associacions de dones a l'hora de dissenyar i avaluar accions i polítiques públiques.
- Potenciar el teixit associatiu femení.

La transversalitat de les polítiques de dones

- Aprovació i desplegament de la Llei per a una nova ciutadania i per a la igualtat efectiva de dones i homes.
- Consolidar la transversalitat en l'acció de govern i en tots els àmbits participació de les associacions del col·lectiu LGTB en l'elaboració de les polítiques i les lleis europees d'igualtat d'oportunitats

Més informació: www.esquerra.cat

MOU-TE. FES SALUT

La Regidoria de Polítiques de Gènere i el Servei d'Esports, han organitzat la *Ruta "Les Dones"*, itinerari saludable i activitats físiques al Parc de Vallparadís per potenciar l'activitat física entre les dones de la ciutat i alhora fomentar espais per a compartir el temps lliure d'una forma lúdica i saludable.

L'itinerari dins el Parc de Vallparadís de 4.312 metres i obert a tota la població es podia recórrer caminant o corrent. Per complementar l'itinerari i passar una bona estona fent exercici, es va programar també una sessió mensual de **marxa nòrdica**. Aquesta consisteix en incorporar un parell de bastons de muntanya a l'activitat de caminar. És una pràctica esportiva molt completa i apta per a qualsevol edat. El 30 de maig va tenir lloc un taller de **marxa nòrdica** al qual van assistir 43 persones. A les sessions mensuals dels dies 10 de juny, 8 de juliol, 9 de setembre i 7 d'octubre hi van participar 82 persones.

A continuació podem veure una selecció de fotografies d'aquestes activitats.

Ruta "Les Dones"

